

ÇORUM İLİ ÖRNEĞİNDE ÖZENGEN MÜZİK EĞİTİMİ VEREN KURUMLARIN İŞLEYİŞİ: YÖNETİCİLERİN PERSPEKTİFİNDEN BİR İNCELEME

Buket AYDINER* / Dr. Öğr. Üyesi Fırat TAŞ**

Öz: Çeşitli sebeplerle müziği meslek olarak seçmemiş veya seçmek istemeyen, ancak müzik yapabilme becerisini geliştirmek isteyen bireyler genellikle özengen (amatör) müzik eğitimine yönelmektedir. Bu durum, müzik performansı alanına ilgi duyan her yaşta bireyin özengen müzik eğitimi alma fırsatı bulabileceği çeşitli kurum varlığına zemin hazırlamıştır. Ülkemizde de bu tür kurumların sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Bu çalışma, Çorum'da özengen müzik eğitimi alanında faaliyet gösteren kurumların yöneticilerinin perspektifinden kurumların eğitim anlayışları, müzik eğitiminin kalitesi, kurum başarısı, fiziksel koşulların uygunluğu, çevre ile iletişim ve düzenlenen etkinlikler gibi unsurları inceleyerek mevcut durumlarını ortaya koymayı ve bu alanlarda iyileştirmeye yönelik öneriler sunmayı amaçlamaktadır. Verilerin elde edilmesi için konu ile ilgili yayımlanmış basılı ve dijital kaynaklar taranmış, yönetici görüşlerinin belirlenmesinde nitel ve nicel olarak yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu araştırma, mevcut durumu belirlemeye odaklandığı için genel bir perspektif içinde gerçekleştirilmiştir; ancak ileride yapılacak çalışmaların daha ayrıntılı ve özelleştirilmiş bir yaklaşım ortaya koyarak yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Özengen Müzik Eğitimi, Özengen Müzik Eğitimi Kurumları, Yönetici Görüşleri, Çorum.

THE FUNCTIONING OF INSTITUTIONS PROVIDING AMATEUR MUSIC EDUCATION IN ÇORUM PROVINCE: AN ANALYSIS FROM THE PERSPECTIVE OF ADMINISTRATORS

Abstract: Individuals who have not chosen music as a profession for various reasons or who do not want to choose music as a profession, but who want to improve their ability to make music, often turn to amateur music education. This situation has paved the way for the existence of various institutions where individuals of all ages who are interested in the field of music performance can find the opportunity to receive amateur music education. The number of such institutions is increasing day by day in our country. This study aims to reveal the current situation of the institutions in Çorum by examining the elements such as the educational approach of the institutions, the quality of music education, the success of the institution, the suitability of physical conditions, communication with the environment and the activities organized from the perspective of the administrators of the institutions operating in the field of amateur music education and to provide suggestions for improvement in these areas. In order to obtain the data,

ORCID ID : 0009-0004-1991-4942* / 0000-0002-7380-9738**

DOI: DOI : 10.31126/akrajournal.1422499

Geliş Tarihi : 09 Ocak 2024 / Kabul Tarihi: 09 Temmuz 2024

*Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi.

**Kırıkkale Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Müzik Bölümü.

printed and digital sources published on the subject were scanned, and a qualitative and quantitative structured interview form was used to determine the views of the administrators. Since this research focuses on determining the current situation, it was conducted in a general perspective; however, it is recommended that future studies be conducted with a more detailed and customized approach.

Key Words: Amateur Music Education, Amateur Music Education Institutions, Principals' Opinions.

1. Giriş

Tarih boyunca insan hayatının ayrılmaz bir parçası olan eğitim kavramı, yalın bir ifade ile "Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istenilen yönde değişiklikler oluşturma süreci" olarak tanımlanmıştır (Ertürk, 1993: 12).

Tezcan eğitimi, "Bireyin yaşadığı toplumda yeteneğini, tutumlarını ve olumlu değerlerdeki diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçler toplamıdır" (akt. Gündüz, 2007: 9) şeklinde ifade ederken, Eliot'un görüşüne göre ise eğitim; "Toplumun içindeki fertlere hayatın kapılarını açan, onları toplumun içindeki yerlerini almaya muktedir kılan bir süreçtir" (akt. Soylu, 2022: 8). Tezcan'ın vurguladığı bireyin beceri ve davranışlarını geliştirmeye odaklanan boyutu ile Eliot'un toplum içinde bireyleri konumlandırıp ve hayata hazırlayan boyutu bir araya geldiğinde, eğitim sadece bireyin kendi potansiyelini keşfetmesine değil, aynı zamanda toplumsal yapıya uyum sağlamasına ve etkileşimde bulunmasına olanak tanıyan kapsamlı bir süreç olarak ortaya çıkmaktadır. Buradan hareketle eğitimin bireyin kişisel gelişiminden toplumsal entegrasyona kadar geniş bir yelpazede rol oynadığını söylemek mümkündür.

Eğitimin en önemli alt dallarından biri olan sanat eğitimi bireylerin kişisel gelişimine ve sosyal etkileşimine önemli ölçüde katkı sağlamasının yanında toplumların çağdaş medeniyet seviyelerine ulaşmalarında da önemli bir rol oynar. Atatürk'ün "Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir" ifadesi, sanatın toplum yaşamındaki önemini vurgularken, bu alandaki gelişimin toplumsal dinamikleri şekillendirmede kritik bir etken olduğuna dikkat çekmektedir. Bu bütünlük, toplumların sadece bilgi düzeylerini değil, aynı zamanda kültürel zenginliklerini de artırarak daha sağlam ve sürdürülebilir bir gelişme sağlamalarına olanak tanır.

Sanat eğitimi çatısı altında gerçekleştirilen en önemli eğitimlerden biri şüphesiz müzik eğitimidir. Uçan'a göre müzik eğitimi, "Bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma, bireyin müziksel davranışlarını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak değiştirme, dönüştürme, geliştirme ve yetkinleştirme sürecidir" (2018: 32-33). Bu süreç, insanların duygusal, zihinsel ve sosyal gelişimine katkıda bulunurken aynı zamanda estetik duyarlılığı ve sanatsal yetenekleri destekler.

Müzik eğitimi, öğrencilerin müzikal becerilerini geliştirirken, disiplin özgüven ve yaratıcılık gibi kişisel özelliklerin de olumlu yönde ilerlemesine yardımcı olur. Her kültürde ortak bir dil olarak kabul edilen müzik, kişisel gelişime yönelik sağladığı bu faydalar aracılığıyla dolaylı olarak kültürler arası anlayışın artmasına, toplumsal uyuma ve barışa katkıda bulunur. Özen de bu görüşü destekler nitelikteki sözleriyle müzik eğitiminin toplumsal ve sosyal alandaki faydalarına dikkat çekmiştir: “Günümüzde müzik eğitiminin bireylerin kişilik gelişimine ve sosyalleşmesine katkıda bulunduğu gerçeği giderek daha çok kabul görmektedir” (2004: 58). Bu bağlamda, müzik eğitiminin bireyin çevresiyle müzik aracılığıyla etkileşim kurabilen, sosyalleşebilen, bilinçli bir şekilde müzik üretebilen ve tüketebilen bir birey olmasını desteklediği söylenebilir.

Uçan’a göre, “Müzik eğitimi, veriliş amacına göre genel, özengen (amatör) ve mesleki (profesyonel) olmak üzere üç alt dala ayrılır” (akt. Tokatlı ve Mustul, 2020: 13). Kısaca bahsetmek gerekirse, genel müzik eğitimi örgün eğitim kapsamında verilen müzik eğitimini ifade ederken, genel müzik eğitiminin kazandıracığı bilgi ve becerilerin daha fazlasını hedefleyen, hobi olarak müziğe yönelen bireylere sunulan eğitim türüne özengen müzik eğitimi denmektedir. Mesleki müzik eğitimi ise, müzik alanında uzmanlaşmak isteyen bireylerin ihtiyaç duyduğu bilgi, beceri ve tecrübeleri kazandırma amacına yönelik verilen eğitim türüdür.

1.1. Genel Müzik Eğitimi

Genel müzik eğitimi, bireylere okul öncesi dönemden başlayarak üniversite öğrenimine kadar geçen süreç içerisinde ve kazandırılmak istenen temel müzik bilgilerinin belirli amaçlar doğrultusunda planlı olarak verildiği eğitimi tarif etmektedir. Tarman’a göre genel müzik eğitimi, “Sağlıklı, dengeli ve insanca bir yaşam için herkese yönelik, asgari ortak genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlayan müzik eğitimi türüdür” (2006: 9). Genel müzik eğitimi, öğrencilerin müzikle olan ilişkilerini zenginleştirmek, müzikal becerilerini geliştirmek için önemli bir fırsattır. Bu eğitim, bireylerin kendilerini ifade etme ve duygu paylaşımı gibi alanlarda da fayda sağlar. Alkar’a göre, “Genel müzik eğitimi; sağlıklı ve dengeli bir yaşam için gerekli olan ve yaş, meslek, cinsiyet, ırk, eğitim durumu gözetmeksizin toplumda yer alan tüm bireylere verilmesi gereken eğitim şeklidir. Buradaki eğitimde asıl hedef, sanatçı yetiştirmek değil, her bireyin iyiyi kötüyü birbirinden ayırt edebilecek yeterlilikte sanat tüketicisi olmalarını sağlamaktır” (2008: 4).

Alkar’ın görüşünden yola çıkarak genel müzik eğitiminin sadece müzikal yetenekleri olan bireyler için değil, toplum içerisinde yer alan tüm bireylerin faydalanabileceği bir eğitim türü olduğu söylenebilir. Toplumun büyük kesiminin müzik eğitimi ile ilgili ilk deneyimlerini yaşamasına aracı olan genel

müzik eğitimi, bireylere müzikle ilgili farkındalıklarını geliştirme ve yeteneklerini keşfetme fırsatı sunarak kendilerini daha iyi tanımalarına yardımcı olmasının yanında, kültürel müzik mirasının aktarılmasındaki işlevi sayesinde ortak müzik kültürünün oluşması ve yaygınlaşmasında önemli bir role sahiptir. Genel müzik eğitimi, müziğe olan ilgisi ve yeteneği ne seviyede olursa olsun bireylerin müziğin kültürel boyutları hakkında fikir edinmesini sağlayarak genel kültür kapasitelerini zenginleştirmeye yardımcı olur. Uçan'a göre genel müzik eğitiminin bir işlevi de şu şekildedir: "Durumları uygun bireyleri özengen müzik eğitimine ilgilendirmek, yönlendirmek ve ona giden yolu açmak, onlarda özengen bir ön bilinçlenme, tohumlanma ve tomurcuklanma oluşmasını sağlamaktır" (2018: 34).

Genel müzik eğitimi, sadece müzikal yetenekleri olan bireyler için değil, toplum içerisinde yaşayan tüm bireylerin faydalanabileceği bir eğitim türüdür. Toplumun büyük kesimi genel müzik eğitimi ile müzikle ilgili ilk deneyimlerini yaşar ve bu eğitim sayesinde müzikal farkındalıklarını geliştirir ve yeteneklerini keşfeder.

1.2. Mesleki Müzik Eğitimi

Mesleki müzik eğitimi, müziğe ilgi duyan, motive ve gelecekte müziği bir meslek olarak seçmeyi hedefleyen bireylere sağlanan eğitimi ifade eder. Bu tür eğitimin temel amacı, müziği meslek olarak benimseyen bireylere, ilgili mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve deneyimi kazandırmaktır. Bu sebeple, mesleki müzik eğitimi, konusunda uzmanlaşmış kişiler tarafından verilmektedir.

Mesleki müzik eğitimine yönelmek isteyen bireyler, bu eğitimlerin verildiği kurumlardan kendi yaş seviyelerine uygun olanlara başvurup, kurumların düzenlediği özel yetenek sınavlarında başarılı bulunurlarsa kuruma öğrenci olarak kabul edilip eğitimlerine başlayabilirler. Bu durumun nedenini Uçan, "Mesleki müzik eğitimi görece kişide, öncelikle seçilen kol, dal, iş ya da mesleğin gerektirdiği boyutlarda ve asgari yeterlikte olmak üzere, belirli bir yetenek düzeyi ve kapasitesi aranmaktadır" şeklinde açıklamaktadır (akt. Seyhan, 2019: 13).

Tepeli de "Mesleki müzik eğitimi öncesinde, müziği meslek olarak seçip bu şekilde müziği icra etmek isteyen bireylerde, öncelikle seçtiği müzik dalının gerektirdiği yetenek ve kapasiteye sahip olup olmadığı sorgulanmaktadır. Birey, mesleki müzik eğitimine adım atabilmek için mesleğin gerektirdiği miktarda ve asgari yeterlilikte belli bir yeteneğe sahip olması gerekmektedir" sözleriyle yukarıdaki görüşü desteklemektedir (2018: 28). Bu görüşler ışığında, mesleki müzik eğitiminde önkoşul olarak belirli bir seviyede müzikal kapasite ve yeteneğe sahip olunması gerekliliğinden söz etmek mümkündür; ancak bu zorlu eğitim sürecini başarıyla tamamlayabilmek için disiplinli ve düzenli çalışma, sorumluluk bilincine sahip olma, müzikal bilgi ve becerileri geliştirme

konusunda istekli olma gibi özelliklerin varlığı da son derece önemlidir. Bu nedenle, mesleki müzik eğitimi alan bireylerde belli bir seviyedeki müzik yeteneğinin yanı sıra disiplinli, çalışkan, araştırmacı olmak gibi özelliklerin de bulunması beklenir.

Mesleki müzik eğitimi programları içerik olarak müzik teorisi, solfej, enstrüman, müzik tarihi gibi ortak sayılabilecek derslerin yanı sıra seçilmiş olan müzik mesleğine özgü diğer derslerden oluşur. Alana özgü olan ve ortak dersler olarak nitelendirilen derslerin programlardaki ağırlıkları kurumdan kuruma, programdan programa değişiklik gösterebilmektedir.

Kardeş'e göre mesleki müzik eğitimi alanında "Müzik öğretmenliği eğitimi, bestecilik eğitimi, seslendiricilik eğitimi, repertuvar eğitimi, müzik araştırmacılığı eğitimi, çalgı yapımıcılık/onarımcılık eğitimi, askeri müzik/bandoculuk eğitimi, dinsel müzik eğitimi yer almaktadır" (2013: 34-35). Günümüzde bunlara ek olarak müzik teknolojileri eğitimi ve müzik işletmeciliği eğitimi de mesleki müzik eğitimi kapsamında değerlendirilmektedir.

1.3. Özengen (Amatör) Müzik Eğitimi

Türkiye'deki müzik eğitimi alanında yapılan bilimsel çalışmalarda, amatör kelimesinin yerine Türk Dil Kurumu Sözlüğündeki karşılığı olan 'özengen' kelimesi sıklıkla kullanıldığı ve bu ifade biçiminin müzik eğitimi camiasında benimsendiği görülmektedir.

Soylu'ya göre, "Özengen müzik eğitimi, belirli bir müzik alanına ilgi duyan ve bu alanda kendisini geliştirmeyi amaçlayan, amatör seviyede müzikle uğraşan bireylere verilen bir eğitim şeklidir" (2022: 17). Bu eğitim, müzikle ilgilenmek ve bir çalgı çalmak isteyen tüm bireyler için zorunlu olmaksızın, müziksel davranışlar kazandırmayı hedefler. Bu bağlamda, özengen müzik eğitimi, müzik sanatına ilgi duyan herhangi bir bireyin, seviyesine göre müzikal yeteneklerini geliştirebileceği bir fırsat sunar.

Dönmez'in değerlendirmesine göre, özengen müzik eğitimi; "Amatör bir ruh ve yaklaşımı bünyesinde barındırması nedeniyle keyifli bir hobi faaliyeti olarak başlamaktadır" (akt. Tüzlin, 2019:12). Bu tür eğitim, müziğe ilgi duyan ve istekli olan herkesin faydalanabileceği, zorunlu olmayan bir eğitim şeklidir.

Buzduğu'na göre, özengen müzik eğitimi; "Müziğe karşı özel bir ilgi ve sevgi besleyen amatör müzik öğrencilerine verilen bir eğitim türüdür. Bu eğitim, genel müzik eğitimine ek olarak sunulur ve mesleki müzik eğitimi için bir kaynak oluşturur" (2010: 6).

Amatörlerin mesleki müzik eğitimine başlamadan önce farkındalık kazanmaları ve müzik alanına olan ilgi ve heveslerini geliştirmeleri büyük önem taşır. Özengen müzik eğitimi, müzik alanına heves duyan amatör öğrencilerin yetenek ve becerilerini geliştirmenin yanı sıra mesleki müzik eğitimine geçiş

söz konusu olduğunda önemli bir köprü işlevi görür. Uçan'a göre, etkili bir mesleki müzik eğitimi için, güçlü bir genel müzik eğitimi temeli ve buna bağlı olarak güçlü bir özengen müzik eğitimi gereklidir. Bu tür bir eğitim, öğrencilere sağlam bir müzikal temel sunarak güvenilir bir altyapı oluşturur. En uygun, etkili ve en iyi sonuca ulaşmanın yolu, genel müzik eğitimi ile özengen müzik eğitimini birleştirmek ve bunları aynı anda, uyumlu bir şekilde almak olarak belirtilmiştir (2018: 37).

1.4. Problem Durumu

Say'a göre Türkiye'de Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren özengen müzik eğitiminin tarihsel olarak ilerleyişi şu şekilde sıralanmaktadır:

- “Cumhuriyetin ilk evrelerinden itibaren belli orta ve yükseköğretim kurumlarında ders dışı etkinlikler çerçevesinde koro ve çalgı toplulukları çalışmalarına yer verilmesi,
- 1930'lu yıllardan itibaren halkevlerinde belli müzik kurslarının düzenlenmesi ve müzik topluluklarının oluşturulup çalıştırılması,
- Cumhuriyetin ilk evrelerinden itibaren belli müzik derneklerinde bireysel ve toplu müzik ve kurs çalışmalarının düzenlenmesi,
- 1940 – 1950'li yıllardan itibaren belli folklor derneklerince yürütülen belli müzik çalışmalarının yoğunlaşmaya başlaması,
- 1950'li ve özellikle 1960'lı yıllardan itibaren belli okullarda özengen müzik çalışmalarına ve etkinliklerine yönelişin belirgin bir hız ve yoğunluk kazanmaya başlaması,
- 1974 yılından itibaren ortaokul programlarında zorunlu müzik dersine ek olarak “koro, çalgı ve çalgı toplulukları” adıyla seçmeli derslere yer verilmesi,
- Belli kamu kuruluşlarında ve özel kuruluşlarda düzenli özengen müzik çalışmalarına yer verilmeye başlanması” (akt. Baylan, 2021: 9).

Ülkemizde özengen müzik eğitimi çalışmaları hem örgün eğitimin tüm kademelerinde ve hem de yaygın eğitim kapsamında yürütülmektedir. Uçan örgün eğitim kapsamında yürütülen özengen müzik eğitimi çalışmalarını; “İlkokul, ortaokul ve liselerde daha çok eğitsel müzik kol çalışmaları, seçmeli ses ve çalgı toplulukları, seçmeli koro ve orkestra çalışmaları, seçmeli bireysel ve toplu müzik kursları, isteğe bağlı müzik etkinlikleri ve müzik yarışmaları yoluyla; üniversitelerde ise, bunlara benzer durum ve ortamların yanı sıra serbest ya da boş zamanları değerlendirmek amacıyla isteğe ve gönüllü katılıma bağlı olarak yürütülen bireysel ve toplu müzik yapma çalışmaları yoluyla gerçekleştirir” şeklinde sıralamaktadır (akt. Soylu, 2022: 17). Bu bağlamda, özengen müzik eğitiminin müzikle ilgilenen her yaş grubundan bireyin müzikal yeteneklerini geliştirebileceği olanaklar sunduğu görülmektedir.

Ülkemizdeki yaygın eğitim kapsamındaki özengen müzik eğitimi

çalışmaları Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı özel müzik kursları gibi kurum ve kuruluşlar tarafından yürütülmektedir. Özden'e göre, özengen müzik eğitimi, "Özellikle büyük şehirlerdeki özel müzik evleri ve müzik dershaneleri aracılığıyla yürütülmektedir. Bu kurumlar, çeşitli müzik türlerine ve farklı çalgılara yönelik eğitimler sunarak, ülkemiz müzik eğitimine önemli katkılar sağlamaktadır" (akt. Soylu, 2022: 18). Bireyler, bu kurum ve kuruluşlara başvurarak istedikleri çalgı ve türdeki müzik eğitimini alabilmektedir.

"Günümüzde sayısı epeyce artan ve gün geçtikçe daha büyük kitlelere hitap eden özengen müzik eğitim kurumları, Millî Eğitim Bakanlığı'nın ilgili yönetmelikleri çerçevesinde açılarak belirli yasal kurallar ile işleyişini sürdürmektedir. Bakanlık tarafından görevlendirilen müfettişlerin yaptığı periyodik denetimler ile eğitim kurumlarının işleyişlerinin sağlıklı bir şekilde sürdürülmesi sağlanır. Özengen müzik eğitimi sürecinde bireyler yetiştirilirken, özengen eğitimin yapısı gereği bir yandan almış olduğu genel müzik eğitimindeki açıklık tamamlanıp bir yandan da mesleki müzik eğitimi için bir zemin oluşturarak bu iki müzik eğitimi türü arasında destekleyici bir köprü işlevi görür" (Bayırlı, 2022: 12).

Türkmen (2017)'e göre, "Her geçen gün sayıları artan bu kurumlar bireylerin müzikle tanışmasını sağlamaktadır. Ancak özengen müzik eğitimini veren kurumların ve müzik eğitimcilerinin karşılaştığı sorunları çözmeleri için dernek benzeri yasal yapılanmalar bulunmamaktadır" (akt. Akınönder, 2019: 12).

Sarı'ya göre, "Özengen müzik eğitimi kurumlarına olan ilgi gün geçtikçe artmaktadır. Bu ilgi, ailelerin çocuklarının sağlam temeller oluşturması, algılarını çeşitlendirmesi ve ilgi yönlerini artırması amacıyla özengen kursları tercih etmesiyle ortaya çıkmaktadır. Bu eğilim, dünya genelinde olduğu gibi ülkemizde de yaygınlaşmaktadır. Son dönemde, özengen müzik eğitimi veren kurumların sayısı artmış ve çocuklar ile ailelerin ilgi odağı hâline gelmiştir" (2021: 3). Bu eğilimin, özellikle de özengen eğitim veren müzik kurumlarının popülerliğinin artması, gelecekte de sürmesi beklenmektedir. Ancak, unutulmamalıdır ki, bu kurumların kalitesi ve sağlanan eğitimin etkililiği önemli bir etkidir. Bu nedenle, özengen eğitim veren müzik kurumlarının öğrencilerine nitelikli eğitim programları sunması ve onları bireysel gereksinimleri doğrultusunda yönlendirilmesi gerekmektedir.

Özengen müzik eğitimi alanında faaliyet gösteren kurumlar, geniş bir katılımcı kitlesine hitap ederek çocuklardan yetişkinlere kadar farklı yaş gruplarındaki bireyleri müzikle buluşturmakta ve amatör müzisyenlerin yetişmesine katkıda bulunmaktadır. Bu bağlamda, kurumlar, kendilerine başvuran bireylerin müziği anlama, sevme ve müzik yapma becerilerini destekleyerek müziğe ilgi duyan toplulukların oluşmasına yardımcı olmaktadır. Bu nedenle, uzman

eğitimciler tarafından yönetilen kurumlar, müzik eğitiminin geniş kitlelere etkili bir biçimde ulaşmasını sağlamak bakımından büyük bir öneme sahiptir. Dolayısıyla, müzik eğitimi kurumlarıyla ilgili yapılan araştırmaların bu önemli perspektifleri anlamada önemli bir katkı sağlayacağı açıktır.

Bu çerçevede, Çorum ilinde faaliyet gösteren özel müzik eğitimi kurumlarının yöneticilerinin bakış açılarını araştırmak amacıyla gerçekleştirilen bu çalışma, farklı değişkenleri analiz ederek öneriler oluşturmayı amaçlamaktadır. Çalışma, özengen müzik eğitimi veren kurumların eğitim anlayışları, planlama ve programlamaları, öğretmen seçimi ve eğitim düzeyi, düzenlenen etkinlikler gibi çeşitli unsurları ele alarak, bu kurumların yöneticilerinin özengen müzik hakkındaki görüşlerini ve kurumların fiziksel durumlarını belirlemeyi hedeflemektedir.

Ayrıca, çalışma, özengen müzik eğitimi veren kurumların bölgesel özelliklerini ve işleyişlerini inceleyerek, günümüzdeki özengen müzik eğitimi ilkelerini belirlemeyi ve bu alandaki eğitimin niteliğini artırmaya yönelik öneriler geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu bilgiler doğrultusunda araştırmanın problem cümlesi “Çorum ilinde özengen müzik eğitimi alanında faaliyet gösteren kurumların yöneticilerinin, kurum işleyişi hakkındaki görüşleri nelerdir?” olarak belirlenmiştir.

1.5. Alt Problemler

1. Kurum yöneticilerinin demografik bilgileri (cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, kurumdaki hizmet süresi) nelerdir?
2. Kurumlar ne kadar süredir faaliyet göstermektedir?
3. Kurum hedeflerinin önem sıralaması nedir?
4. İstihdam edilen öğretmenlerin sayısı, kuruma öğretmen alımında aranan kriterler, öğretmenlerin öğrenim düzeyleri nelerdir?
5. Uygulanan öğretim programları nasıl hazırlanmaktadır?
6. Öğretim programlarının uygulama süreci kurum yöneticileri tarafından nasıl takip edilmektedir?
7. Kurumların derslik sayıları ne kadardır?
8. Eğitim alan öğrenciler hangi yaş aralıklarındadır?
9. Dersler kaç öğrenci ile yürütülmektedir?
10. Kurumlarda hangi çalgıların eğitimi verilmektedir?
11. Kurumlarda öğrencilerin ders haricinde çalışabilecekleri fiziki ortam var mıdır?
12. Kurumlarda öğrencilerin eğitimini alacakları çalgı seçimindeki etkenler nelerdir?
13. Kurumlarda müzik eğitiminin hangi alt alanlarında eğitim verilmektedir?
14. Kurumlarda eğitimi verilen müzik türleri nelerdir?

15. Kurumlarda en çok hangi müzik türünün eğitimine talep gösterilmektedir?

16. Kurumlarda eğitim alan öğrencilerin mesleki müzik eğitimine geçişi ne düzeydedir?

17. Kurumların dinleti, konser vb. gibi etkinlikler düzenleme durumu nedir?

18. Kurumların uygulamada karşılaştığı problemler nelerdir?

1.6. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, Çorum ilinde özengen müzik eğitimi veren kurumların işleyişine yönelik yönetici görüşlerini tespit ederek yürütülen eğitim faaliyetlerinin mevcut durumunu ortaya koymak ve özengen müzik eğitimi veren bu kurumların bölgesel özelliklerini tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Ayrıca çalışma, özengen müzik eğitimi veren kurumların eğitim niteliğini artırmaya yönelik öneriler geliştirmeye yardımcı olacak veriler sunmayı da hedeflemektedir.

1.7. Araştırmanın Önemi

Çorum ilinde özengen müzik eğitimi veren kurumların eğitim anlayışları, süreç planlamaları, öğretmenlerin seçimi ve eğitim düzeyi, düzenledikleri etkinlikler gibi çeşitli değişkenlerin incelenmesi, özengen müzik eğitimi yaklaşımlarının tespit edilmesi ve gelişimi açısından önem taşımaktadır.

2. Yöntem

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama yöntemleri ve verilerin analizi alt başlıklar hâlinde açıklanmıştır.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, Çorum ilinde özengen müzik eğitimi veren kurumların yönetici görüşleri incelenerek, mevcut durumun belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, kurumların eğitim anlayışları, fiziksel koşullarının uygunluğu, öğretmenlerin eğitim düzeyi, düzenlenen etkinlikler, eğitim programı gibi unsurlar incelenmiştir. Bu çalışmada, tarama modellerinden örnek olay tarama modeli kullanılarak, Çorum ilinde özengen müzik eğitimi veren kurumların yöneticilerinin görüşlerine ilişkin veriler toplanmıştır.

“Örnek olay tarama modelleri ile yapılan araştırmalar, genel tarama modelleri ile yapılanlara oranla daha ayrıntılı ve gerçeğe yakın bilgiler verir. Bunlarda, olası nedenler ve nasıllar hakkında nitel veri toplama ve o ünite için geçerli olabilecek yorum yapma şansı daha yüksektir” (Karasar, 2022: 119). Bu tarama modeli genellikle nitel verilerin toplandığı ve değerlendirildiği araştırmalarda kullanılmaktadır.

2.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evreni, Çorum ilinde özengen müzik eğitimi veren kurum

yöneticilerinden oluşmaktadır. Örnekleme ise Çorum ilinde özengen müzik eğitimi veren on kurumun yöneticisinden oluşmaktadır.

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırma verilerinin toplanmasında literatür taraması ve yapılandırılmış görüşme teknikleri kullanılmıştır. “Yapılandırılmış görüşmelerde, araştırmacının belirli bir sırayla önceden hazırlanmış olduğu sorular vardır. Bu yöntem verinin hızlı kodlanmasına ve analizine, ölçüm kolaylığına ve ardından da araştırmanın kapsamıyla karşılaştırılmasına imkân verir. Bu yaklaşım kendi kendine yapılan anketin tersine görüşmeciye ihtiyaç duyulduğu anda kaynak kişinin sorularına cevap verme imkânı sağlar” (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2021: 159).

“Rubin (1983) görüşme türlerine ilişkin farklı bir yaklaşım geliştirir ve görüşmeleri dörde ayırır: “sabit format anket görüşmesi”, “açık uçlu anket görüşmesi”, “açık uçlu duyarlaştırıcı görüşme” ve “açık uçlu yoğunlaşmış görüşme. Bunlardan ilk ikisi, içerik ve yöntem açılarından yapılandırılmış görüşmeye benzer. Örneğin, sabit format anket görüşmesi yapılandırılmış görüşmeden pek farklı değildir. Açık uçlu anket görüşmesinde ise, bir dizi standart soru seti vardır ve görüşülen birey bu sorulara istediği tarzda ve öznel olarak yanıt vermekte serbesttir” (Akt. Yıldırım ve Şimşek, 2018: 130).

Araştırmada kullanılan görüşme formu, kurumların eğitim anlayışları, fiziksel koşullarının uygunluğu, öğretmenlerin eğitim düzeyi, düzenlenen etkinlikler, eğitim programı kurs yöneticilerinin teoride veya uygulamada yaşadıkları sorunları ortaya koyabilmek amacıyla yapılandırılmış sorular içermektedir. Görüşme formunda yer alan 18 soru kurum yöneticileri tarafından yüz yüze yanıtlanmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Çalışmada toplanan veriler betimsel analiz yoluyla çözümlenmiştir. “Bu yaklaşıma göre, elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenebileceği gibi, görüşme ve gözlem süreçlerinde kullanılan sorular ya da boyutlar dikkate alınarak da sunulabilir. Betimsel analizde, görüşülen ya da gözlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilir. Bu tür analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır. Bu amaçla elde edilen veriler, önce sistematik ve açık bir biçimde betimlenir. Daha sonra yapılan bu betimlemeler açıklanır ve yorumlanır, neden-sonuç ilişkileri irdelenir ve birtakım sonuçlara ulaşılır. Ortaya çıkan temaların ilişkilendirilmesi, anlamlandırılması ve ileriye yönelik tahminlerde bulunulması da araştırmacının yapacağı yorumların boyutları arasında yer alabilir” (Yıldırım ve Şimşek, 2018: 239-240).

3. Bulgular ve Yorum

Bu bölümde, araştırmanın problem ve alt problemleri ile ilgili verilerin analizi yapılarak elde edilen bulgular ortaya konmuş ve yorumlanmıştır.

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın birinci alt probleminde Çorum ilinde özengen müzik eğitimi veren kurumlardaki yöneticilerin demografik bilgilerini tespit etmeye yönelik sorular yer almaktadır. Birinci alt probleme ilişkin bulgular aşağıda dört tablo hâlinde verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 3.1 Kurum Yöneticilerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı

Cinsiyet	f	%
Erkek	6	60
Kadın	4	40
Toplam	10	100

Tablo 3.1 incelendiğinde, kurum yöneticilerinin çoğunluğunun erkek olduğu, kadın yöneticilerin azınlıkta olduğu görülmektedir.

Tablo 3.2 Kurum Yöneticilerinin Yaş Değişkenine Göre Dağılımı

Yaş	f	%
20-30	2	20
31-40	2	20
41-50	4	40
50-60	1	10
61 ve Üzeri	1	10
Toplam	10	100

Tablo 3.2 incelendiğinde, kurum yöneticilerinin çoğunluğunun 41-50 yaş aralığında olduğu, 50 yaş ve üzerinde olan kurum yöneticilerinin ise azınlıkta olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 3.3 Kurum Yöneticilerinin Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Dağılımı

Öğrenim Durumu	f	%
Ortaokul	1	10
Lise	1	10
Ön Lisans	2	20
Lisans	5	50
Yüksek Lisans	1	10
Toplam	10	100

Tablo 3.3 incelendiğinde, kurum yöneticilerinin çoğunluğunun lisans mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 3.4 Kurum Yöneticilerinin Kurum Bünyesindeki Hizmet Sürelerine Göre Dağılımı

Hizmet Süresi	f	%
1-5 yıl	1	10
6-10 yıl	3	30
11-15 yıl	3	30
16-20 yıl	1	10
21 yıl ve üzeri	2	20
Toplam	10	100

Tablo 3.4 incelendiğinde, kurum yöneticilerinin çoğunluğunun 6-15 yıl aralığında bağlı oldukları kurumda hizmet verdiği anlaşılmaktadır.

3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın ikinci alt probleminde kurumların ne kadar süredir faaliyette olduğu sorusuna yanıt aranmaktadır. İkinci alt probleme ilişkin bulgular aşağıda tablo hâlinde verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 3.5 Kurumların Faaliyet Sürelerine Göre Dağılımı

Faaliyet Süresi	f	%
1-5 yıl	1	10
6-10 yıl	3	30
11-15 yıl	2	20
16-20 yıl	2	20
21 yıl ve üzeri	2	20
Toplam	10	100

Tablo 3.5 incelendiğinde, kurumların çoğunluğunun 6-15 yıl aralığında faaliyette olduğu görülmektedir.

3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın üçüncü alt probleminde kurum hedeflerinin önem sıralamasının ne olduğu sorusuna yanıt aranmaktadır. Üçüncü alt probleme ilişkin bulgular aşağıdaki tabloda verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 3.6 Kurum Hedeflerinin Önem Sıralamasına Göre Dağılımı

Kurum Hedefleri	Önem Sıralaması			
	1	2	3	4
Eğitim	9	1	-	-
Şehrin sanat hayatına katkıda bulunmak	1	8	1	-
Sanatçı yetiştirmek	-	1	9	-
Diğer	-	-	-	2

Tablo 3.6 incelendiğinde, görüşmeye katılan kurum yöneticilerinden çoğunluğunun kurumlarının birinci öncelikli hedefinin eğitim, ikinci öncelik hedefinin şehrin sanat hayatına katkıda bulunmak, üçüncü önceliklerinin sanatçı yetiştirmek olduğunu belirttiği görülmektedir. Soruyu “Diğer” seçeneğiyle yanıtlayan iki yönetici bu hedefleri “Sanata ve müziğe dair her şey” ve “Toplumla yararlı insanlar yetiştirmek” olarak belirtmişleridir.

3.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın dördüncü alt probleminde kurumlarda istihdam edilen öğretmenlerin sayısı, kurumlara öğretmen alımında aranan kriterler, öğretmenlerin öğrenim durumu ve ders görevlendirmelerine ilişkin ölçütlerin neler olduğu sorusuna yanıt aranmaktadır. Dördüncü alt probleme ilişkin bulgular aşağıda üç tablo hâlinde verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 3.7 Kurumların Öğretmen İstihdam Etme Durumuna Göre Dağılımı

İstihdam Edilen Öğretmen Sayısı	f	%
1 Öğretmen	3	30
2 Öğretmen	2	20
3 Öğretmen	1	10
4 Öğretmen	1	10
5 Öğretmen	2	20
6 Öğretmen	1	10
Toplam	10	100

Tablo 3.7 incelendiğinde, kurumların çoğunluğunun 1 veya 2 öğretmenle hizmet verdiği görülmektedir.

Tablo 3.8 Kurum Yöneticilerinin Öğretmen Alımında Aradığı Kriterlere Göre Dağılımı

Kriter	Önem Sıralaması			
	1	2	3	4
Öğrenim Durumu	5	3	1	-
Alanında tanınma	-	2	5	-
Mesleki deneyim	3	5	-	1
Diğer	1	-	2	-

Tablo 3.8 incelendiğinde, görüşmeye katılan kurum yöneticilerinin çoğunluğunun öğretmen alımındaki ilk kriterinin öğretmenin öğrenim durumu, ikinci kriterinin mesleki deneyim, üçüncü kriterinin alanında tanınma olduğu anlaşılmaktadır. Soruyu diğer seçeneği ile yanıtlayan iki yöneticiden ilki; “Referanslarını inceliyorum. Deneme dersi yapıyoruz, gözlemliyoruz, iyi sonuç alırsak çalışmaya devam ediyoruz. Çocuğa, kişiye yaklaşımına, bilgi düzeyine, eğitim verme şekline, öğrencinin öğrenip öğrenmediğine bakıyorum” şeklinde, ikincisi de “Transkriptini inceleyerek hangi alanlarda ders vereceğine karar veriyorum” şeklinde görüş bildirmiştir.

Tablo 3.9 Kurumlarda Çalışan Öğretmenlerin Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımı

Öğrenim Durumu	f	%
Ortaokul	1	3,3
Lise	-	-
Ön lisans	1	3,3
Lisans	26	86,7
Yüksek Lisans	2	6,7
Toplam	30	100

Tablo 3.9 incelendiğinde, kurumlarda çalışan öğretmenlerin çoğunluğunun lisans mezunu olduğu anlaşılmaktadır.

3.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın beşinci alt probleminde kurumlarda uygulanan öğretim programının nasıl hazırlandığı sorusuna yanıt aranmaktadır. Beşinci alt probleme ilişkin bulgular aşağıda tablo hâlinde verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 3.10 Kurumların Öğretim Programlarının Hazırlanış Durumuna Göre Dağılımı

Öğretim Programlarının Hazırlanış Durumu	f	%
Kurum öğretmenleri tarafından hazırlanmaktadır.	4	40
M.E.B tarafından hazırlanan program kullanılmaktadır.	1	10
Kurum yönetimi tarafından hazırlanmaktadır.	4	40
Belli bir program yoktur.	1	10
Toplam	10	100

Tablo 3.10 incelendiğinde, kurumlarda uygulanan öğretim programlarının çoğunluğunun kurum öğretmenleri ve kurum yönetimi tarafından hazırlandığı, sadece bir kurumun Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan programları uyguladığı görülmektedir.

3.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın altıncı alt probleminde kurumlarda öğretim programlarının uygulama sürecinin kurum yönetimi tarafından nasıl takip edildiği sorusuna yanıt aranmaktadır. Altıncı alt probleme ilişkin bulgular aşağıda tablo hâlinde verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 3.11 Öğretim Programlarının Uygulama Sürecinin Takip Edilme Durumu

Yöntem	f	%
Belirli aralıklarla denetleyerek	1	10
Öğrencilerin derse devam durumu değerlendirilerek	5	50
Öğrenci etkinlikleri değerlendirilerek	4	40
Toplam	10	100

Tablo 3.11 incelendiğinde, öğretim programlarının uygulama sürecinin çoğu kurum yönetimi tarafından öğrencilerin derse devam durumunun ve öğrenci etkinliklerinin değerlendirilmesi yoluyla takip edildiği anlaşılmaktadır.

3.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın yedinci alt probleminde kurumların derslik sayılarının ne kadar olduğu soruna yanıt aranmaktadır. Yedinci alt probleme ilişkin bulgular aşağıda tablo hâlinde verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 3.12 Kurumların Derslik Sayısına Göre Dağılımı

Derslik Sayısı	f	%
2 tane	2	20
3 tane	4	40
4 tane	3	30
7 tane	1	10
Toplam	10	100

Tablo 3.12 incelendiğinde, Çorum ilinde özengen müzik eğitimi verilen kurumların çoğunluğundaki derslik sayısının 3 ile 4 arasında değiştiği görülmektedir.

3.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın sekizinci alt probleminde kurumlarda eğitim alan öğrencilerin hangi yaş aralıklarında olduğu sorusuna yanıt aranmaktadır. Sekizinci alt probleme ilişkin bulgular aşağıda tablo hâlinde verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 3.13 Eğitim Alan Öğrencilerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Yaş Grubu	%
6-14	50
15-18	25
19 ve üzeri	25
Toplam	100

Tablo 3.13 incelendiğinde, Çorum ilinde bulunan özengen müzik eğitimi kurumlarında eğitim alan öğrencilerin çoğunluğunun 6-14 yaş aralığında olduğu anlaşılmaktadır.

3.9. Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın dokuzuncu alt probleminde özengen müzik eğitimi veren kurumlarda derslerin kaç öğrenci ile yürütüldüğü sorusuna yanıt aranmaktadır. Dokuzuncu alt probleme ilişkin bulgular aşağıda tablo hâlinde verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 3.14 Kurumlarında Verilen Derslerin Türlerine Göre Dağılımı

Ders Türleri	f	%
Bireysel Ders	9	90
Bireysel ve Grup Dersi	1	10

Toplam	10	100
---------------	-----------	------------

Tablo 3.14 incelendiğinde, kurumların büyük çoğunluğunda bireysel dersler yoluyla eğitim verildiği, sadece bir kurumda grup derslerinin var olduğu görülmektedir.

3.10. Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın onuncu alt probleminde söz konusu kurumlarda hangi çalgıların eğitiminin verildiği sorusuna yanıt aranmaktadır. Onuncu alt probleme ilişkin bulgular aşağıda tablo hâlinde verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 3.15 Kurumların Eğitimi Verilen Çalgılara Göre Dağılımı

Çalgılar	Bağlama	Ut	Kanun	Keman	Viyola	Viyolonsel	Flüt	Piyano	Gitar	Bateri	Kabak Kemane
1. Kurum	x	x	x	x					x	x	
2. Kurum	x			x		x	x	x	x		
3. Kurum	x			x	x		x	x	x		
4. Kurum	x										
5. Kurum	x			x			x	x	x		
6. Kurum				x	x			x			
7. Kurum	x	x	x	x		x	x	x	x		
8. Kurum	x			x				x			
9. Kurum	x	x		x				x	x		x
10. Kurum	x										
f	9	3	2	8	2	2	4	7	6	1	1
%	90	30	20	80	20	20	40	70	60	10	10

Tablo 3.15 incelendiğinde, kurumların çoğunda bağlama, keman, piyano ve gitar eğitimi verildiği, flüt, ut, kanun, viyola, viyolonsel, bateri ve kabak kemane eğitimi veren kurumların ise azınlıkta olduğu anlaşılmaktadır. Bulgular doğrultusunda, eğitimi verilen çalgıların yeterli bir çeşitlilik sergilediği ve umlarda en çok talep gören çalgıların bağlama, keman, piyano ve gitar olduğu söylenebilir.

3.11. On Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın on birinci alt probleminde kurumlarda öğrencilerin ders haricinde çalışabilecekleri fiziki ortamların var olup olmadığı sorusuna yanıt aranmaktadır. On birinci alt probleme ilişkin bulgular aşağıda tablo hâlinde verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 3.16 Kurumların Ders Harici Çalışma Ortamlarının Varlığına Göre Dağılımı

Ders Harici Çalışma Ortamı	f	%
Var	8	80

Yok	2	20
Toplam	10	100

Tablo 3.16 incelendiğinde, kurumların büyük çoğunluğunda öğrencilerin ders haricinde çalışma yapabilecekleri fiziki ortamların var olduğu görülmektedir.

3.12. On İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın on ikinci alt probleminde kurumlarda öğrencilerin eğitimini alacakları çalgı seçimindeki etkenlerin neler olduğu sorusuna yanıt aranmaktadır. On ikinci alt probleme ilişkin bulgular aşağıda tablo hâlinde verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 3.17 Kurumlarda Öğrencilerin Çalgılara Yönlendirilme Yaklaşımların Göre Dağılımı

Çalgılara Yönlendirme Yaklaşımı	f	%
Öğrenci isteği	8	80
Ebeveyn İsteği	0	0
Vücut yapısının uygunluğu	0	0
Öğrenci isteği- Ebeveyn isteği-Vücut yapısının uygunluğu	1	10
Öğrenci isteği- Vücut yapısının uygunluğu	1	10
Toplam	10	100

Tablo 3.17 incelendiğinde, kurumların büyük çoğunluğunda çalgı seçimi konusunda öğrencinin isteği doğrultusunda karar verildiği anlaşılmaktadır.

3.13. On Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın on üçüncü alt probleminde kurumlarda müzik eğitiminin hangi alt alanlarında eğitim verildiği sorusuna yanıt aranmaktadır. On üçüncü alt probleme ilişkin bulgular aşağıda tablo hâlinde verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 3.18 Kurumlarda Verilen Eğitim Türlerine Göre Dağılımı

Kurum	Çalgı Eğitimi	Ses Eğitimi	Teori Eğitimi	Solfej Eğitimi
1. Kurum	x		x	x
2. Kurum	x	x		
3. Kurum	x	x	x	x
4. Kurum	x			x
5. Kurum	x			
6. Kurum	x			
7. Kurum	x			
8. Kurum	x			
9. Kurum	x			
10. Kurum	x			
f	10	2	2	3
%	100	20	20	30

Tablo 3.18 incelendiğinde, kurumların tamamında çalgı eğitimi verildiği, ses, teori ve solfej eğitimi veren kurumların ise azınlıkta olduğu görülmektedir.

3.14. On Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın on dördüncü alt problemi ilgili kurumlarda hangi müzik türlerinde eğitim verildiğini belirlemeye yöneliktir. On dördüncü alt probleme ilişkin bulgular aşağıda tablo hâlinde verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 3.19 Kurumlarda Verilen Müzik Eğitiminin Müzik Türüne Göre Dağılımı

Müzik Türü	Türk Halk Müziği	Türk Sanat Müziği	Klasik Batı Müziği	Popüler Müzik
1. Kurum	x	x	x	x
2. Kurum	x		x	x
3. Kurum	x	x	x	x
4. Kurum	x			
5. Kurum	x	x		x
6. Kurum			x	
7. Kurum	x		x	x
8. Kurum	x		x	
9. Kurum	x	x	x	x
10. Kurum	x			
f	9	4	7	6
%	90	40	70	60

Tablo 3.19 incelendiğinde, kurumların çoğunda Türk Halk müziği, Klasik Batı müziği ve popüler müzik eğitimi verildiği, Türk Sanat müziği eğitimi veren kurumların ise azınlıkta olduğu anlaşılmaktadır.

3.15. On Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın on beşinci alt probleminde kurumlarda en çok hangi müzik türünün eğitimine talep gösterildiği sorusuna yanıt aranmaktadır. On beşinci alt probleme ilişkin bulgular aşağıda tablo hâlinde verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 3.20 Kurumlarda Eğitimi Verilen Müzik Türlerinin Talep Durumuna Göre Dağılımı

Müzik Türü	f	%
Türk Halk Müziği	5	50
Türk Sanat Müziği	1	10
Klasik Batı Müziği	2	20
Popüler Müzik	2	20
Toplam	10	100

Tablo 3.20 incelendiğinde, kurumlarda öğrencilerin en çok Türk Halk müziği eğitimine talep gösterdiği, en az talebin ise Türk Sanat müziği eğitimi alanında olduğu görülmektedir.

3.16. On Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın on altıncı alt probleminde, Çorum ilinde özengen müzik eğitimi veren kurumlardaki öğrencilerin mesleki müzik eğitimine geçiş düzeyinin

ne olduğu sorusuna yanıt aranmaktadır. On altıncı alt probleme ilişkin bulgular aşağıda tablo hâlinde verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 3.21 Özengen Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlara Geçiş Düzeyine Göre Dağılımı

Mesleki Müzik Eğitimi Kurumu	f	%
Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	10	32
Müzik Öğretmenliği Programı	8	26
Müzikoloji Programı	8	26
Devlet Konservatuvarı	5	16
Toplam	31	100

Tablo 3.21 incelendiğinde, ilgili kurumlarda yetişip eğitimlerine mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda devam eden öğrencilerin çoğunluğunun Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nde eğitim gördüğü anlaşılmaktadır. Bu öğrencileri sırasıyla Müzik Öğretmenliği programları, Müzikoloji programları ve Devlet Konservatuvarlarında eğitim gören öğrenciler takip etmektedir.

3.17. On Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın on yedinci alt probleminde kurumların dinleti, konser vb. gibi etkinlikler düzenleme durumu incelenmektedir. On yedinci alt probleme ilişkin bulgular aşağıda tablo hâlinde verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 3.22 Özengen Müzik Eğitimi Veren Kurumların Etkinlik Yapma Durumuna Göre Dağılımı

Etkinlik Gerçekleştirme Durumu	f	%
Evet	6	60
Hayır	4	40
Toplam	10	100

Tablo 3.22 incelendiğinde, kurumların çoğunluğunun dinleti, konser vb. etkinlikler düzenlediği görülmektedir.

3.18. On Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın on sekizinci alt probleminde söz konusu kurumların uygulamada ne gibi problemler yaşadığı sorusuna yanıt aranmaktadır. On sekizinci alt probleme ilişkin bulgular aşağıda tablo hâlinde verilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablo 3.23 Çorum İlinde Özengen Müzik Eğitimi Veren Kurumların Uygulamada Problem Yaşama Durumuna Göre Dağılımı

Uygulamada Problem Yaşama Durumu	f	%
Evet	2	20
Hayır	8	80
Toplam	10	100

Tablo 3.23 incelendiğinde, kurumların büyük çoğunluğunun uygulamada problem yaşamadığı görülmektedir. Problem yaşadığını dile getiren azınlıktaki kurum yöneticilerinin yöneltile soruya verdikleri cevaplar şu şekildedir:

“Velinin sonuç odaklı düşünmesi ve sayısal-sözel derslerde olduğu gibi dersten dönüt almayı bekleyerek öğrencinin motivasyonunu olumsuz yönde etkilemesi en büyük problemlerden birisidir. Bir diğeri ise velinin gençliğinde yapamadığı beceri ve heveslerini çocuğuna empoze etmeye çalışarak öğrenciyi sevmediği bir çalgıya yönlendirmeye çalışmasıdır” (K1).

“Müfredat eksikliği alana dönük alınan eğitimlerde başarısızlığa sebep olmaktadır. Belirli bir kitap ya da müfredat üzerinden ilerlenmesi bütünlük açısından oldukça önemlidir” (K2).

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

4.1. Sonuç ve Tartışma

Çorum ilinde faaliyet gösteren özengen müzik eğitimi kurumlarının işleyişine yönelik yönetici görüşlerinin incelendiği bu nitel araştırmada ulaşılan sonuçlar şunlardır:

Kurum yöneticilerinin çoğunlukla erkeklerden oluştuğu, kadınların kurum yönetimindeki temsil oranının daha düşük olduğu görülmüştür. Bu sonuçlar, Akın ve Yiğit (2023) tarafından yapılan “Özengen Müzik Eğitimi Kurumlarında Öğrencilerin Çalgı Seçimleri Üzerine Kurum Sahibi Görüşleri” başlıklı araştırmada elde edilen sonuçlar ile farklılık göstermektedir. Söz konusu araştırmada ulaşılan bulgular İzmir ilinde özengen müzik eğitimi veren kurumlardaki yöneticilerin çoğunlukla kadınlardan oluştuğunu işaret etmektedir.

Kurumların kuruluş yıllarının 1998 ile 2021 arasında değiştiği görülmektedir. Benzer araştırmalarda, özengen müzik eğitimi veren kurumların Ankara ilinde 1985 ile 2017 arasında (Tepeli, 2018), İstanbul ilinde 1961 ile 2020 yılları arasında (Baylan, 2021), Kahramanmaraş ilinde 1971 ile 2017 yılları arasında (Sağır ve Yüksel, 2018), Siirt, Batman, Bitlis, Mardin ve Diyarbakır illerinde ise 1948 ile 2017 yılları arasında (Sarı ve Yüksel, 2022) kurulduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Bahsi geçen araştırmaların sonuçları ile bu araştırmada ulaşılan sonuç karşılaştırıldığında, Çorum ilinde faaliyet gösteren kurumların diğer illerdeki kurumlara göre oldukça yakın bir geçmişte kuruldukları görülmektedir.

İlgili kurumlara öğretmen alımında en çok dikkat edilen sırasıyla öğretmenin mesleki deneyimi ve öğrenim durumu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İlgili soruyu “Diğer” seçeneğiyle yanıtlayan yöneticiler kurumlarında çalışacak öğretmenleri seçerken öğretmenin transkriptinin ve yapılan deneme dersinin etkili olduğunu belirtmişlerdir. Benzer araştırmalarda, özengen müzik eğitimi veren kurumlarda çalışan öğretmenlerin ders görevlendirmelerinin İstanbul ilinde çoğunlukla mülakat, transkript ve referans durumlarına (Baylan, 2021), Ankara ilinde sırasıyla mesleki deneyim, öğrenim durumu, iletişim becerileri,

kariyer gibi faktörlere (Hancıoğlu, 2010) göre yapıldığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu sonuçlar araştırmamızda ulaşılan sonuçlar ile büyük ölçüde paralellik göstermektedir.

Kurumlarda eğitim alan öğrencilerin büyük çoğunluğu 6-13 yaş arasındaki çocuklar oluşturmaktadır. Kurumlar, bu yaş grubuna kıyasla, 14-18 yaş grubundaki gençler ve yetişkinlerden daha az talep görmektedir. Bu sonuç, Tepeli (2018) tarafından yapılan araştırmada ulaşılan ve Ankara ilinde özengen müzik eğitimi veren kurumlarda eğitim alan öğrencilerin çoğunluğunu 6-14 yaş grubundaki çocukların oluşturduğunu gösteren bulgularla paralellik göstermektedir.

Söz konusu kurumlarda çalışan öğretmen sayısının bir ile altı arasında değiştiği, kurumların yarısında bir ile iki öğretmen istihdam edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Benzer araştırmalarda, özengen müzik eğitimi veren kurumlarda istihdam edilen öğretmen sayısının Siirt, Batman, Bitlis, Mardin ve Diyarbakır illerinde 1 ile 14 arasında değiştiği, çoğunlukla 1 öğretmenin istihdam edildiği (Sarı ve Yüksel, 2022), İstanbul ilinde 1 ile 18 arasında değiştiği, ağırlıklı olarak 3 ile 4 öğretmenin istihdam edildiği (Baylan, 2021), Ankara ilinde 2 ile 18 arasında değiştiği, ağırlıklı olarak 4 öğretmenin istihdam edildiği (Tepeli, 2018), İzmir ilinde 1 ile 15 arasında değiştiği, çoğunlukla 1 ile 5 arasında öğretmenin istihdam edildiği (Akın ve Yiğit, 2023) sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgular, araştırmamızla benzerlik taşımaktadır.

Kurumlarda verilen işitme, solfej ve teorik türdeki eğitimlere olan talebin düşük olduğu, en çok talep gören eğitim alanının çalgı eğitimi olduğu gözlemlenmiştir. Çalgı eğitimi alanındaki öğrenci tercihleri incelendiğinde, sırasıyla en çok bağlama, keman, piyano, gitar, kanun, viyola, viyolonsel, kabak kemane ve bateri derslerine talep olduğu görülmüştür. Benzer araştırmalarda öğrencilerin çalgı tercihleri incelendiğinde, Siirt, Batman, Bitlis, Mardin ve Diyarbakır illerinde bağlamanın ön plana çıktığı (Sarı ve Yüksel, 2022), İzmir, Ankara ve İstanbul illerinde ilk üç sırada piyano, keman ve gitarın tercih edildiği (Akın ve Yiğit, 2023; Tepeli, 2018; Baylan, 2021) ve bağlamanın tercih sırasında geride olduğu görülmektedir. Bu araştırmalarda ulaşılan sonuçlara göre çalgı tercihi ve kurumda verilen müzik eğitimin türü arasındaki ilişki incelendiğine, bağlamanın ilk sırada tercih edildiği çıktığı illerde Türk Halk Müziği eğitiminin, keman, gitar ve piyano üçlüsünün ilk sıralarda tercih edildiği illerde ise Klasik Batı Müziği ve Popüler Müzik eğitiminin ön planda olduğu anlaşılmaktadır. Çorum ilinde özengen müzik eğitimi veren kurumlarda verilen müzik eğitimi türüne göre dağılım incelendiğinde Türk Halk Müziği, Popüler müzik ve Klasik batı müziği derslerinin verildiği, en çok ön plana çıkan

türün Türk Halk Müziği olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla, çalgı tercihi ve kurumda verilen müzik eğitimin türü arasındaki ilişki bakımından ulaşılan sonuçlar benzer araştırmaların sonuçları ile paralellik göstermektedir.

Kurumların çoğunluğunun dinleti, konser vb. gibi sanatsal faaliyetler düzenlediği sonucuna ulaşılmıştır. Etkinlik düzenlemeyen kurumların yöneticileri bu durumun sebebini öğrenci ve velilerden bu yönde bir talep olmaması, zaman darlığı ve pandemi sebebiyle etkinliklere verilen ara olarak belirtmişlerdir. Benzer araştırmalarda elde edilen sonuçlar incelendiğinde, farklı illerde faaliyet gösteren kurumların büyük çoğunluğunun konser, dinleti vb. etkinlikler düzenlediği görülmektedir (Baylan, 2021; Tokatlı, 2020; Tepeli, 2018).

Araştırma sonuçlarına göre, ilgili kurumlarda eğitim alan öğrencilerin mesleki müzik eğitimi sunan lise ve lisans düzeyindeki kurum türlerinin tamamına yerleşebildiği, en fazla öğrencinin yerleştiği kurum türünün Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri olduğu görülmektedir.

Araştırmada yer alan açık uçlu sorularla elde edilen nitel bulgulara göre, kurumların uygulama sürecinde müfredatın yetersizliği, bazı kurumların müfredat dışı ilerlemesi, velilerin çocuklarından hızla sonuç almak istemesi gibi problemlerle karşılaştıkları sonucuna ulaşılmıştır.

4.2. Öneriler

Bu araştırmada, Çorum ilinde özengen müzik eğitimi veren kurumların işleyişi hakkında yönetici görüşleri toplanmıştır. Daha kapsamlı bir çalışma için daha fazla kuruma ulaşılmaması önerilmektedir.

Özengen müzik eğitimi veren kurumlar, müfredatlarına farklı modüller öğretme programları ve yaklaşımlar ekleyerek çeşitlilik sunabilirler. Bu yaklaşım, müzik eğitiminde çeşitli konu alanlarına odaklanmayı ve öğrencilere bireysel ilgi ve ihtiyaçlarına uygun seçenekler sunmayı amaçlar. Modüler programlar, farklı beceri ve konuları modüller hâlinde düzenler ve öğrencilerin ilgi alanlarına ve hedeflerine yönelik olarak özelleştirilebilir bir eğitim sunar. Bu şekilde, öğrenciler müzikal yeteneklerini daha kapsamlı bir şekilde geliştirme imkânı bulurlar.

Özengen müzik eğitim verilen kurumların yönetici ve öğretmenlerine yönelik hizmet içi eğitim ve seminerler düzenlenerek destek sağlanabilir. Bu şekilde, kurum yöneticileri ve öğretmenler, güncel eğitim yaklaşımları, öğretim teknikleri ve müfredat gelişmeleri hakkında bilgi edinerek mesleki becerilerini geliştirebilirler. Hizmet içi eğitim ve seminerler, öğretmenlerin pedagojik bilgilerini güçlendirerek daha etkili bir öğretim süreci sergilemelerine yardımcı olur.

Kurumlar, öğrencilerin dönem boyunca elde ettiği kazanımları sergilemelerini ve daha istekli hale gelmelerini sağlamak amacıyla, kurumdaki tüm öğrencilerin katılım göstereceği dönem ve yıl sonu konserleri düzenleyebilirler.

Bu etkinlikler, öğrencilerin müzik becerilerini sergileme ve sahne deneyimi kazanma fırsatı bulmalarını sağlarken, aynı zamanda öğrencilerin özgüvenlerini artırır ve daha motive olmalarını sağlar.

Özengen müzik eğitiminin daha nitelikli hâle gelmesi için, öğretmen yeterliklerinin sıkı bir biçimde denetlenmesi ve gerekirse bu yeterliklerin yükseltilmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir. Halk Eğitim Merkezleri'nden herhangi bir çalgı alanında alınan usta öğretici belgesine sahip öğretmenlerin ders vermesi öğrenci kitlesi itibarıyla pedagojik olarak çok hassas olan bu kurumlar için uygun olmayabilir. Bu sebeple, özengen müzik eğitimi veren kurumların, öğretmenlerin niteliklerini göz önünde bulundurarak işe alım sürecini titizlikle yürütmeleri ve öğretmenleri alanlarında lisans mezunu adaylardan seçmeleri son derece önemli gözükmektedir. Böylelikle, öğrencilerin daha güvenilir ve kaliteli bir müzik eğitimi alması sağlanabilir.

Özengen müzik eğitimi veren kurumlar, gerekli eğitimler, planlar ve öğretim yöntemleri için mesleki müzik eğitimi veren kurumlarla iletişim hâlinde olmalıdır. Bu iletişim, kurumlar arasında bilgi paylaşımını, deneyim aktarımını ve iş birliğini sağlar. Ayrıca, mesleki müzik eğitimi veren kurumlar, özengen müzik eğitimi alanında uzmanlaşmış öğretmenler yetiştirerek, özengen müzik eğitimi veren kurumların öğretim kadrolarını destekleyebilir. İletişim ve iş birliği sayesinde özengen müzik eğitimi veren kurumlar, en iyi eğitim pratiklerini ve güncel pedagojik yaklaşımları takip edebilir.

KAYNAKÇA

- Akın S. ve Yiğit, E. F. (2023). Özengen Müzik Eğitimi Kurumlarında Öğrencilerin Çalgı Seçimleri Üzerine Kurum Sahibi Görüşleri. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 14(2), 1511-1532. <https://doi.org/10.51460/baebd.1393222>
- Akınönder, O. (2019). *Uluslararası sertifikalı müzik eğitimi programlarının özengen müzik eğitimindeki yeri ve piyano alanındaki kazanımlar açısından değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Alkar, R. (2008). *İlköğretim müzik eğitimi dersinde 2007-2008 eğitim öğretim yılında okutulan öğrenci çalışma kitaplarındaki şarkıların müziksel amaçları bakımından analizi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Bayırlı, M. (2022). *Özengen Müzik Eğitimi Kurumlarındaki Piyano Eğitimcilerinin Piyano Öğretimine Yönelik Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Baylan, B. (2021). *İstanbul'daki MEB'e bağlı özengen müzik eğitimi veren kurumların çok yönlü incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Buzduğu, M. (2010). *Amatör müzik eğitimine yönelik öğretmen ve öğrenci tutumları*. Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Özcan, E. A., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2021). *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (30. Baskı). Ankara: Pegem Akademi
- Ertürk, S. (1993). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Meteksan Yayınları.

Gündüz, S. (2007). *Millî Eğitim Bakanlığı'na ve belediyelere bağlı yaygın müzik eğitimi veren kurumların çeşitli değişkenler yönünden incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

Karasar, N. (2022). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (37. bs). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kardeş, T. (2013). *Mesleki müzik eğitimi veren devlet konservatuvarlarındaki klâsik Türk müziği üslûp ve repertuvar eğitiminin içerik ve yöntem bakımından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.

Özen, N. (2004) Çalgı Eğitiminde Yararlanılan Müzik Eğitimi Yöntemleri. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 57-63.

Turan, S., Yüksel, G. (2018). *Kahramanmaraş İlinde Bulunan Müzik Eğitimi Kurumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. (Ed. Harun Şahin). Güzel Sanatlar Araştırmaları (s. 50-58). Ankara: Çizgi Kitapevi

Sarı, A. (2021). *Adana İli Seyhan ve Çukurova İlçelerinde verilen özengen müzik eğitimine ilişkin görüşler*. Yüksek Lisans Tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Sarı, B. ve Yüksel, G. (2022). Millî Eğitim Bakanlığı'na Bağlı Müzik Eğitimi Veren Kurumlara Yönelik Çok Yönlü Bir İnceleme: Siirt, Batman, Bitlis, Mardin, Diyarbakır. *International Academic Social Resources Journal* 7(44), 1677-1686, <http://dx.doi.org/10.29228/ASR-JOURNAL.66704>

Seyhan, Z. (2019). *Özengen müzik eğitiminde flüt eğitimcilerinin kullandıkları yöntem ve tekniklerin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Soylu, Y. (2022). *Özengen müzik eğitiminde kullanılan uzaktan eğitim sistemine ilişkin görüşlerin bazı değişkenlere göre incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.

Tarman, S. (2006). *Müzik Eğitiminin Temelleri*, Ankara; Müzik Eğitimi Yayınları.

Tepeli, H. (2018). *Ankara'daki özengen müzik eğitimi veren kurumların çok yönlü incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Tokatlı, B. ve Mustul, Ö. "Özengen müzik eğitimi kurumlarında keman derslerini yürüten öğretmenlerin karşılaştığı problemler." *OPUS International Journal of Society Researches* 18.43 (2020): 6595-6634.

Tüzlin, N. (2019). *Özengen Müzik Eğitiminin Eğitim Fakülteleri Özel Yetenek Sınavları Açısından İrdelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Uçan, A. (2018). *Müzik Eğitimi: Temel Kavramlar – İlkeler – Yaklaşımlar ve Türkiye'deki Durum*. Ankara: Evrensel.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.